

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Величка Георгиева Минкова
Национална художествена академия

относно придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висшето образование: 8. Изкуства, професионално направление:

8.2. Изобразително изкуство, специалност „Индустриален дизайн“

кандидат Диана Василева Василева

представен за рецензиране дисертационен труд на тема:

**ФОРМООБРАЗУВАНЕ И ТВОРЧЕСКИ ПОДХОДИ ПРИ ДИЗАЙНА НА
МЕБЕЛИ ЗА ЖИЛИЩЕН ИНТЕРИОР – БЪЛГАРИЯ XXI ВЕК**

Научен ръководител: доц. д-р Димитър Добревски

1. Общо описание на представените материали

Дисертационният труд е с общ обем от 412 страници. Състои се от увод, изложение в пет глави, изводи, заключение и приноси представени в 243 страници. Трудът притежава три приложения – две със снимков материал и едно с данни от проведена анкета. Литературните източници наброяват 136, от които 96 на български език, 35 чуждоезични и 40 онлайн. Авторефератът напълно съответства на структурата, основните положения и приносите на дисертационния труд. Представени са три публикации по темата на труда.

Приложената Наукометрична таблица за образователна и научна степен „доктор“, показва покриване на регламентирани в Закона за развитие на академичния състав минимални национални изисквания на Р.България (ЗРАСРБ), Правилник за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника на НХА.

2. Характеристика и оценка на качествата на дисертационния труд

Изборът на тема на дисертационния труд предопределя задълбоченото изследване на област, в която през последните години дизайнерското проектиране трябва да отговори на предизвикателства от разнообразен характер. Развитие и постиженията на мебелното производство са белязани от редица динамично променящи се фактори като съвременни технологии и материали, човешки потребности и функции. В отговор на тази динамика, Диана Василева изследва дизайна на мебели през 21. век в България, актуална практика, която има за цел да проследи връзката между еволюция на технологиите, промяна на функциите и

възникването на нови. В този ред на мисли дисертантът коректно регистрира необходимостта от актуални дизайнерски подходи, които са следствие от съвременните потребности на семейството и в частност на отделния индивид. Динамично променящият се социален живот налага преосмисляне на проблематиката и съвсем естествено дава ход на нови научни и практически разработки. Създаването на съвременен труд, който изследва в цялост проектирането на жилищната среда и поставя акцент върху подходите на формообразуване на мебелите е особено ценно допълнение в професионалната литература по дизайн.

Диана Василева определя като цел на своята дисертация извършване на пълноценно проучване и представяне на базовите подходи на формообразуване при мебелите. За нейното постигане тя разглежда факторите влияещи на дизайнерското проектиране определени като функционален, ергономичен, социален, икономически, екологичен, естетически и психологически. Мебелът не се разглежда изолирано като отделен обект, а в контекста на съвременното жилище и неговите функциониращи зони. Съществен приоритет за научното изследване е структурният анализ, който извежда основните функционални елементи на различните групи мебели. Представянето на действащите базови подходи като конструктивен, комбинаторен, бионичен, образен, декоративен и параметричен разширяват рамката на изследването с прилагането им в креативната индустрия.

В отделните глави на труда е разгледано широкото поле на дизайнерската практика в жилищната среда и в частност мебелите. Направен е исторически преглед на предпоставките свързани с развитието на мебелния дизайн, производството в България и в световен план, като изследването се фокусира върху първите държавни структури и културни прояви. Мебелите се изследват като обекти, които са част от жилищния интериор с документирани зони и характеристики, подложени на прецизни класификации. Определени са факторите и изискванията съблюдавани от дизайнера в проектантския процес. Направен е анализ на подходите на формообразуване основаващи се на класификация на формите и базовите принципи.

Изследователската дейност на ас. Василева, по посока на проучване на дизайнерските подходи при формообразуването, я води към ценни анализи касаещи дизайнерската практика и съвременните реализации. Произтичащите заключения аргументират, че днес проектирането надхвърля целенасоченото и самоцелно търсене на естетичност и включва цялата гама на функционалност, постигната чрез непрестанно еволюиращите технологии и материали.

Прави впечатление задълбоченото проучване на дисертанта и коректността на направените заключения и изводи, които се основават не само на теоретични трудове, но и на реална професионална практика на дизайнери и преподаватели по дизайн. Трудът е ценен и с представената апробация проведена по време на учебна практика със студенти. Искам да адмиравам изследователската дейност, чрез която се прави връзка между теория и практика.

3. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Теоретичното изследване компетентно се позовава на комплексен метод за постигане на цели и решаване на поставените задачи. Той включва историко-географски, научно-изследователски, научно-приложен и емпиричен подход. Предвид естеството на изследваната област аргументирано се включва методът за проучване на примери и документалният анализ. Събраната информация от специализирана литература и личното наблюдение се подлагат на логически анализ, за да бъдат изведени основните методи на дизайнерското проектиране.

4. Описание на приносите на дисертационния труд

Приносният характер на труда е определен в три направления: научно, научно-приложно и приложно.

Научните приноси се основават на синтезирани исторически данни свързани с реализацията на дизайнерите на мебели в България и зад граница, липсващи до момента в научната литература. Поради своята актуалност темата е допълнена и обновена от направеното изследване, защото новите технологии изменят подходите и тенденциите в дизайна. Диана Василева е създавала три авторски класификации, които включват разнородни подходи на формообразуване като разглежда следните аспекти: обобщаващ принципите на формообразуване; разпространени подходи при мебелите; формални подходи. На базата на резултатите от емпиричното изследване е анализиран не разглеждан в научната литература до момента период за състоянието на мебелния дизайн в България. Направените изводи са предпоставка за създаване на нови перспективни разработки.

Научно-приложните приноси се основават на подробните анализи върху организацията на жилищния интериор и актуалните промени свързани с

преорганизация на жилищното пространство, като следствие от съвременния начин на живот. Изведена е професионална терминология използвана в дизайна и е посочено приложението ѝ в мебелния дизайн. Осъществен е структурен анализ на групи мебели и класификация на формите и подходите на формообразуване. Представен е анализ на съвременните тенденции в мебелния дизайн и производство в България и зад граница, чиято цел е откриване на неблагоприятни практики и посочване на възможните решения и перспективи.

Приложните приноси се основават на направените класификации, които водят до обосновани решения относно формоизграждането на мебели. Проведено е емпирично изследване на базата на анкета, в която вземат участие работещи дизайнери и конструктори на мебели. В следствие на реализираното изследване е предложена методика на проектиране, основаваща се на дизайнерската практика на автори и студенти, като са използвани и лични наблюдения.

6. Заключение

Дисертационният труд „Формообразуване и творчески подходи при дизайна на мебели за жилищен интериор – България XXI век“ притежава неоспорими качества и оригинален принос в областта на научната литература посветена на дизайна. Неговата прецизност в методичното излагане на факти, анализи и заключения го определят като съществен за образованието по дизайн и дизайнерската практика.

Предвид гореизложеното становище убедено изразявам своята положителна оценка и предлагам на Научното жури да подкрепи присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство на ас.Диана Василева Василева.

01.03.2024 г.

проф. д-р Величка Минкова